

Forum Ecclesiasticum

In Quo Jus Canonicum Universum, Librorum Ac Titulorum Ordine Per Quæstiones Et Responsa, Tam Canonistarum Veterum & Recentiorum, quàm Legistarum, in iis, quæ Utrique Juri, Canonico Et Civili Communia Sunt, Autoritate stabilita, Methodo clara & facili explanantur

Leuren, Peter

Moguntiae, 1720

Quæst. 45. An inquisitionem mixtam an & qualiter prærequiratur infamatio.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73982](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73982)

quod is ab incerto, fama à certo autore prodit, quoddam fama per totam vel majorem viciniam partem sparsa, rumor non nisi per minorem, AA. in cit. c. 7.

2. Resp. Secundò. Fama, etsi sufficiat ad inquirendum contra infamatum, Clar. §. fin. q. 2. n. 1. Pirh. b. t. n. 58. not. §. se sola tamen, nec in civilibus, nec in criminalibus plenam probationem facit; ut idem cum Glos. in cit. c. qualiter. v. famam. imo nec semiplenam in criminalibus, utpote in quibus requiritur probatio luce meridiana clarior, ut Farin. in prax. crim. p. 1. l. 1. tit. 5. q. 47. n. 39. faciet tamen probationem plenam, si orta fama ex verisimilibus causis & conjecturis, adsintque insuper alie conjecturæ & præsumptiones graves, urgentes, ex se sufficientes ad semiplenam probationem confirmendam, Farin. l. c. n. 88. Masc. concl. 1223; n. 22. & seq. quos citat & sequitur Pirh. l. c.

3. Resp. Tertiò: Dum ad inquirendum prærequiritur probatio seu infamia, non hoc ipso requiritur probatio infamiae, seu ut Judex processum inquisitionis incipiat à probatione infamiae; sunt enim hæc duo: *præquiri infamiam, & præquiri probationem infamiae*; valde inter se distincta; sed sufficit ei, de illa constare quacunque ratione; ita Glos. incit. c. qualiter b. t. v. acquirendum. Abb. ibidem. n. 17. Fagn. n. 64. Pirh. b. t. n. 75. idque, etiam si inquirendus negaret se infamatum, Pirh. l. c. Sed neque tenetur Judex, dum procedit ex officio, tacere fidem de infamia, cui enim eam faceret, cum ipse sit Judex? Pirh. l. c. tenetur tamen plenam fidem de ea facere Judex à quo coram Judice ad quem, si inquisitus appellaret, Abb. Fagn. l. c. Jo. And. in idem c. qualiter b. t. num. 36. his præmissis tanquam prænotatis sit

Quest. 44. An & quando infamia prærequiratur ad inquirendum generaliter?

Resp. Inquisitio generalis, seu generalissima, quæ fit ad investigandum non unum, sed plura in genere delicta, ut institui possit etiam judicialiter, nullius in particulari personæ infamia prærequiritur, Abb. in c. 1. de offic. ord. Farin. l. c. p. 1. l. 1. de inquis. tit. 1. q. 9. n. 18. Marant. l. c. n. 29. Clar. §. fin. q. 6. n. 1. Less. de just. l. 2. c. 29. n. 108. de Lug. de just. d. 37. s. 5. n. 56. Pirh. b. t. n. 50. Wiestn. n. 74. & 75. cum comm. DD. tam Jurist. quam Canonist. juxta praxin quotidianam tribunalium, tam sæcularium, quam ecclesiasticorum etiam regularium, ex ea ratione, quod hæc inquisitio necessaria sit ad purgandam rempublicam à criminibus, & refranandos mores perditos; & ex altera parte nulli per eam fiat injuria, cum de nullo in particulari inquiretur. His non obstanter, quod quorundam scelera occulta detegantur; cum id sit per accidens, & præter intentionem inquirentis in ea solùm, quæ jam publica sunt, eique incommodo prævalere debeat bonum commune, dum hac ratione manifestantur multa crimina mansura aliàs incognita & impunita, Pirh. l. c. Unde jam etiam subditi interrogati in hac inquisitione, etiam sub juramento non tenentur respondere manifestando delicta occulta illorum, qui ratione illorum nulla laborant infamia, Arg. cit. c. qualiter. Pirh. n. 51. Lug. l. c. remittens ad Less. l. c. num. 109. & Suar. Tom. 4. de relig. t. 10. l. 10. c. 1. num. 7. Quin & nec licet interrogari possunt de talibus delictis occultis, si probari nequeunt in judicio, & consequenter nec puniri; cum tunc manifestatio il-

lorum serviret tantùm ad injustam infamationem, & sic peccaretur contra justitiam, Pirh. l. c. citatâ Lessio, ubi ante n. 112. & Laym. l. 3. t. 6. c. 2. n. 3. cujus proinde rationem reddidit de Lugo l. c. Quod Prælatus nequeat, præcipere aliquid, contra jus naturæ obligans ad non diffamandum proximum, quamvis addat, hæc rationem non videri omnino efficacem, ex eo, quod qui sciens occultum delictum, potest illud probare in judicio, possit, si velit, desuper accusare, adeoque Judex obligando illum ad manifestandum illud, nihil iniquum ageret, adeoque nec præcipiendo illud manifestare, si desuper interrogetur. Verùm neque manifestari posse delicta occulta, etsi probari possent in judicio, constat ex eo; quia interrogatio & manifestatio tenderet ad punitionem; cum tunc requiratur infamatio; ita Less. Pirh. l. c. nisi fortè manifestatio facta Prælato necessaria esset ad emendationem delinquentis, (in quo casu manifestandum Prælato, non tanquam Judici, sed tanquam patri) vel nisi necessarium ad avertendum grave malum reip. vel privati innocentis, Less. n. 122. Pirh. l. c. cujus tamen postremo contrarium asserere videtur Reiffenst. dum n. 158. ait, inquisitionem generalem judicialiter, id est, ad punitionem & vindictam institui posse nulla præcedente infamia, arg. e. i. de offic. ordin. quam limitationem etiam adjicit de Lugo l. c. n. 57. & 58. Neque lucusque dictus de inquisitione generali advertantur textus quidam juris expressè requirentes præviam infamiam, cum hi non de generali, sed specialis inquisitione intelligendi. Reiffenst. b. t. n. 160. cum Passerin. in tribun. regul. q. 8. n. 13. & 14. & Ameno. De cetero, ut iidem, etsi non requiratur infamia vera, requiratur tamen aliqua suspicio, præsumptio vel indicia, aut aliqua relatio alicubi committi delicta, & esse homines morum depravorum, dum inquisitio generalis instituitur judicialiter, eò quod, cum taliter instituta tendat ad punitionem & vindictam publicam, ad quam nemo condemnari potest sine accusatore, & nemo esse possit simul accusator, aut denunciator & Judex, adesse debeat aliquid, quod loco famæ deficientis vices accusatoris & denunciatoris subeat, quale quid sunt dicta indicia, præsumptiones, suspensiones; ita Reiffenst. b. t. n. 162. unde dum Pirh. alique ajunt, ad inquisitionem generalem procedi posse sine ulla prævia occasione, intelligendi sunt de inquisitione generali instituta paternè ex mero inquirentis officio, ut fit ordinariè dum Episcopi diocæsi, & regulares visitatores monasteria visitant.

Quest. 45. Ad inquisitionem mixtam, an & qualiter prærequiratur infamatio?

Resp. Primò: Inquisitio mixta seu generalis secundùm quid (nimirum respectu personæ) dum ubi de delicto commisso constat, inquitur solùm generatim in personam, quæ illud commiserit, non tantùm potest, sed & debet institui nulla præcedente infamiatione, aut etiam suspicione de aliqua in particulari persona, Farin. l. c. q. 9. n. 18. Clarus §. fin. q. 5. n. 5. Less. cit. c. 29. n. 114. Laym. l. 3. t. 6. c. 2. n. 3. Suar. l. c. c. 11. n. 4. de Lug. l. c. n. 58. Pirh. b. t. n. 54. cum communi & juxta praxin ordinariam utriusque fori, Arg. l. 1. §. qui questionem. ff. de quest. contra Cajet. & Sot. apud Less. negantes licere talem inquisitionem, Quod autem possit institui talis inquisitio, ex eoque, quod per eam nullius fama lædatur, quam

ditu inquiritur, quis hoc fecerit, aut quinam defu-
per infamati laborent suspitione; et si per eam de-
in aperiatur via ad specialem inquisitionem, dum
interrogant denunciant aliquem, aut talia produunt
indicia, aut rationabiles suspiciones, ut inde deve-
niri possit in notitiam rei talis criminis, Clar. Pirh.
h. c. Reiffenst. h. t. n. 116. quod verò debeat in-
stitui, ex eo conficitur; quod nisi fiat etiam nulla
præcedente fama, id redundaret in gravissimum
populi scandalum, cum videret, Judicem non in-
quirere in authorem notorii criminis & criminosi;
præterea præberetur occasio audaciùs delinquendi
spe impunitatis. Notandum hic denud, quod sub-
diti interrogati non teneantur in hoc casu manife-
stare authorem occultum criminis, nisi de eo infa-
mia publica aut sufficientia forent indicia; cum Ju-
dex aliter jus non habeat interrogandi de delictis,
multòque minùs reus seipsum prodere, Pirh. l. c.
cum Less. l. c. n. 128. sub eadem tamen limitatio-
ne, nimirum nisi crimen adhuc esset continuandum,
aut immineret inde grave damnum alteri, quod aliter
declinari non posset. De cætero de delicto in
specie, inquirere potest Judex, etiam si de eo non
constet certò, nec adsit fama de eo commisso, mo-
dò sint indicia alia, præsumptiones aut suspiciones,
Reiff. n. 167. addens n. 168. in hoc casu inquisi-
tionem institui non posse, ne quidem in genere de
delinquentibus, nisi de corpore delicti constet certò.

2. Resp. Secundò: Inquisitio mixta seu gene-
ralis respectu omnium criminum contra personam
in specie, an nimirum tea sit aliquorum criminum,
institui potest paternè, etiam non præcedente ejus
infamia, ut constat ex universalis superiorum, tam
secularium, quàm ecclesiasticorum, etiam regulari-
um consuetudine & praxi; dum Episcopi, eorum-
ve Visitatores, de Parochis, aliisque Clericis in spe-
cie, Visitatores regulares v. g. provinciales de Re-
ctoribus, Guardianis, Prioribus, aliisque Subditis
in specie paternè indagare solent, qualiter se gerant
in officiis suis, num leges & statuta, & disciplinam
servent, vitis aliquibus & excessibus dediti sint,
Reiff. n. 168. cum Amenopr. crim. tit. 11. v. in-
quisitio. §. 2. n. 2. & 12. Non tamen sic institui
potest judicialiter, ut iidem, cum de delictis, quæ in
specie non expressa Superiori ut Judici proponun-
tur, nemo possit accusari, denunciari, aut infamari
in ordine ad hoc, ut is judicialiter inquirere & pro-
cedere valeat.

*Quest. 46. An & quando prærequira-
tur infamia inquirendi ad inquisi-
tionem specialem?*

1. Resp. Primò, ad inquisitionem specialem
simpliciter, id est, contra certam personam
de certo delicto instituendam judicialiter ex officio
nemine accusante & denunciante, regulariter ne-
cesse est præcedere infamationem ejusdem personæ
de eodem crimine, Clar. §. fin. q. 6. n. 1. Fagn. in
c. qualiter. 1. §. 2. h. t. n. 46. Farin. l. c. q. 9. n. 1.
Less. l. c. n. 121. de Lug. l. c. n. 56. Wiestn. h. t.
n. 76. Reiffenst. n. 173. juxta c. inquisitionis. §. 3. c.
oportet. c. qualiter h. t. c. de simon. si is, qui, in 6.
ex ea ratione, quod ad punitionem publicam crimi-
num procedi nequeat sine scientia publica, qualis
non habetur, nisi per evidentiam facti, ejusve legiti-
mam probationem, vel rei confessionem aut ac-
cusationem, vel denunciationem, vel alia indubitata
indicia, vel infamationem. Hæc in specie requi-
runtur, dum alia deficiunt, uti deficiunt, dum Judex
purè ex officio, nemine accusante vel denunciante,

R. P. Lewr. Jur. Can. Lib. V.

aut aliter petente, nullis etiam indicis aut præsum-
ptionibus apparentibus inquiri, ne aliàs in hoc casu
ob deficientes infamationes prævias, vel per ipsam
inquisitionem siue iis factam suspicaretur esse talis,
vel etiam de aliquo, num sit fur, homicida, adulter;
gravissimè læderetur fama inquisiti, dum à populo
haberetur pro tali, vel ex hoc ipso, quod desuper
inquisitus sit. Unde jam etiam in hoc casu Præla-
tus regularis hæc inquisitione in ordine ad penam
gravem, vel incarcerationem, ejectionem procedere
nequit contra religiosum sibi subditum non infa-
matum, propter generalem compositionem juris,
ad istiusmodi inquisitionem exigentis diffamatio-
nem, & non excipientis regulares; Sylv. v. inquisi-
tio. q. 3. d. 2. Sanch. consil. L. 6. c. 3. du. 25.
Wiestn. h. t. n. 86. His non obstante, quod in
contrarium objiciunt quidam ex c. 7. de statu Mo-
nach. cum ibi sermo sit de inquisitione generali, ut
Barbol. ibid. n. 17. Sanch. l. c. n. 4. De cætero,
quod inquisitio hæc simpliciter specialis nulla præ-
cedente infamia institui possit, quin & quandoque
debeat ex officio paternè, seu ad emendationem tan-
tùm, præter AA. jam cit. tenent Abb. in c. quali-
ter. n. 17. Sanch. l. c. n. 4. & Fagn. ibid. num. 45.
Sylv. v. inquis. q. 4. d. 3. Pirh. n. 64. quos citat
& sequitur Reiffenst. n. 175. Arg. c. postquam, &
c. nihil de Elect. ubi jubetur inquiri super vita &
moribus eligendi vel promovendi ad Prælaturam,
ne promoveatur indignus: quod tamen argumen-
tum, num rectè adducatur dubito, cum quamdiu
non inquiritur de certo aliquo crimine, non sit in-
quisitio simpliciter specialis, sed potius mixta. At-
que in hoc casu paternæ inquisitionis simpliciter
specialis requiri aliqua indicia, seu suspiciones, pate-
bit ex sequentibus. Nihilominus & inquisitio
specialis in pluribus casibus institui potest absque
prævia infamatione & denunciatione. Unde dixi in
responsione: regulariter requiri infamiam. Sic
enim id fieri potest primò, dum adsunt legitima &
sufficientia indicia commissi criminis contra inqui-
rendum, utpote suppletia vicem infamationis, &
plerumque fortiora, quàm infamatio, Farin. l. c.
n. 21. Marant. l. c. n. 22. Clar. L. 5. §. fin. q. 20.
n. 2. de Lug. de justit. d. 37. f. 6. §. 6. Pirh. h. t.
n. 61. Reiffenst. num. 189. Guazz. reorum defens.
91. n. 14. Wiestn. n. 79. idque etiam si solùm sint
probabilia, seu verisimilia, & minora, quàm quæ
jure exiguntur ad torturam; ut Wiestn. cit. Guazz.
& Farin, quamvis hic apud Pirh. dicat, debere
esse propinqua, non remota; & Navar. & Suar.
apud de Lugo non admittat hanc exceptionem, nisi
indicia sint manifesta & publica: quibus opponit
ipse de Lugo, quod hac ratione non esset exceptio,
cum ex ipsis talibus indicis generetur infamatio;
De cætero rectè dicit Farin. l. c. q. 1. n. 45. quæ-
nam sint indicia legitima & sufficientia, relinquen-
dum judicis arbitrio & judicio.

2. Resp. Secundò: Si inquisitio fiat citra præ-
cedentem infamiam, præsentem reo non contradicen-
te, nec quidquam contra hoc excipientem; valet
enim, nec amplius impugnari potest processus, Fa-
rin. l. c. n. 12. Clar. l. c. q. 6. n. 9. Marant. l. c. n.
27. quos citat & sequitur Pirh. n. 62. juxta expres-
sum textum c. 2. C. ult. h. t. in 6. & ex ea ratione,
quod requisitio illa infamiae præcisè inducta in fa-
vorem rei, cui uti & exceptioni dilatoria Judicis ei
competenti, tacendo tacitè renunciat, dum quili-
bet juxta c. Apostolicam de regular. favori pro se
principaliter inducto renunciare possit, cum forma
illa, seu ordo procedendi judicialiter non nisi prævia